

**Sprawozdanie Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej
Bydgoskiej Izby Lekarskiej
od 2009 r. do 23.11.2013 r.**

W ciągu całego okresu sprawozdawczego do Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej wpłynęło 338 skarg (o 32 skargi więcej niż w poprzedniej kadencji). W 7 sprawach Okręgowy Sąd Lekarski w Bydgoszczy uchylił decyzję Okręgowego Rzecznika, a tym samym wznowił postępowania wyjaśniające. Z poprzedniego okresu pozostało do rozpatrzenia 58 skarg, łącznie rozpatrywano 403 skargi (o 19 skarg więcej).

Spośród rozpatrywanych 403 skarg, zakończono 330 (o 24 skargi więcej) poprzez:

- odmowę wszczęcia postępowania wyjaśniającego - 95,
- umorzenie -193,
- skierowanie do Okręgowego Sądu Lekarskiego - 22,
- w inny sposób - 17.

Pozostało do rozpatrzenia 71 skarg.

Rodzaje przewinień

1. Śmierć

W sprawie śmierci pacjentów w ciągu czterech lat wpłynęło 31 skarg (o 9 skarg mniej). Stawiane w nich zarzuty to:

- nieudzielenie pomocy, polegające na niezatrzymaniu chorego w szpitalu lub niezabranie pacjenta do szpitala przez lekarza Pogotowia Ratunkowego lub POZ,
- niesłuszne przewiezienie chorego w stanie ciężkim do innego szpitala lub zbyt wczesne wypisanie ze szpitala,

- nieprawidłowe postępowanie diagnostyczne i lecznicze oraz nieprawidłowa organizacja opieki nad chorym w szpitalu,
- nieprawidłowe leczenie chirurgiczne lub zbyt późno podjęta interwencja chirurgiczna,
- nieprawidłowe leczenie kardiologiczne,
- niewykonanie w odpowiednim czasie cięcia cesarskiego, wskutek czego nastąpił zgon płodu w łonie matki,
- nieprawidłowe rozpoznanie i leczenie.

Skargi dotyczyły chorób: chirurgicznych, internistycznych, kardiologicznych, kardiochirurgicznych, psychiatrycznych, neurologicznych, onkologicznych, położniczych.

W 9 sprawach zostały skierowane wnioski o ukaranie do Okręgowego Sądu lekarskiego.

2. Powikłania chorobowe

W tej grupie spraw zarejestrowano 135 skarg (o 37 skarg więcej niż w poprzedniej kadencji). Zarzuty najczęściej w nich stawiane dotyczą lekceważenia dolegliwości i niepodjęcia właściwego leczenia lub nieprawidłowego diagnozowania (zaniechania wykonania badań) i w związku z tym postawienia nieprawidłowej diagnozy i podjęcia nieprawidłowego leczenia, które powodowało pogarszanie się stanu zdrowia skarżących.

Skargi te dotyczą chorób chirurgicznych, internistycznych, ortopedycznych, psychiatrycznych, laryngologicznych, okulistycznych, ginekologicznych, onkologicznych, neurochirurgicznych, neurologicznych, urologicznych, dermatologicznych, stomatologicznych.

Do Okręgowego Sądu Lekarskiego skierowano wnioski o ukaranie w 9 sprawach.

3. Nieetyczne zachowanie się lekarza

Na nieetyczne zachowanie lekarzy wpłynęło 101 skarg (o 6 więcej niż poprzednio):

Skarżący najczęściej zarzucają lekarzom:

- niegrzeczne zachowanie, okazywanie niechęci choremu, opryskliwość, złośliwe uwagi i używanie niecenzuralnych słów,
- odmowę udzielenia pomocy przez lekarzy dyżurnych w izbach przyjęć, w przychodniach, odmowę złożenia wizyty domowej,
- wydanie opinii sądowo-lekarskiej bez badania, bez wiedzy chorego, pisanie zbyt długo tej opinii, odmowa wystawienia opinii sądowo-lekarskiej,
- niewłaściwe informowanie chorych o stanie zdrowia,
- lekceważenie dolegliwości, badanie w obecności osób trzecich, odmawianie podania leków przeciwbólowych i innych (część tych skarg pochodzi od osadzonych),
- pełnienie dyżuru w stanie wskazującym na spożycie alkoholu,
- odmowę wydania recepty lub skierowania,
- zdradzenie tajemnicy lekarskiej,
- negatywne uwagi o kolegach lekarzach,
- odmowę zawiezienia pacjenta przez lekarza Pogotowia Ratunkowego do szpitala,
- naruszenie godności pacjenta podczas badania,
- prowadzenie praktyki lekarskiej bez uprawnień,
- leczenie bez zgody pacjenta.

Z tej grupy spraw skierowano 4 wnioski o ukaranie do Okręgowego Sądu Lekarskiego.

4. Konflikty między lekarzami

W okresie sprawozdawczym wpłynęło 8 skarg (o 6 więcej niż w ubiegłej kadencji). Dotyczą one zachowań lekarza-zwierzchnika, które

mają cechy mobbingu wobec podległego kolegi, wygłaszania wobec kolegi zarzutów w obecności pacjentów, niegrzecznego zachowania wobec kolegi w obecności personelu.

Spośród tych spraw skierowano 1 wniosek o ukaranie do Okręgowego Sądu Lekarskiego.

5. Naruszenie praw chorych psychicznie

Do tej grupy zakwalifikowano 8 skarg (o 2 mniej niż w poprzedniej kadencji). Stawiane w nich zarzuty to:

- działanie na szkodę skarżącej,
- niewłaściwe leczenie psychiatryczne, polegające na zaaplikowaniu leku w innej niż dotychczas postaci,
- leczenie przez 10 lat tym samym lekiem bez konsultacji psychiatrycznej,
- postawienie nieprawidłowej diagnozy – zanegowanie przez lekarza choroby psychicznej,
- niesłuszne wezwanie na badanie sądowo-psychiatryczne,
- nieprawidłowości w opiece nad chorymi w szpitalu psychiatrycznym.

W jednej skardze skarżący nie postawił lekarzom konkretnych zarzutów i nie potrafił ich sprecyzować.

6. Osiąganie korzyści materialnych

W tej grupie spraw zarejestrowano 2 skargi.

7. Poświadczenie nieprawdy

Do tej grupy zakwalifikowano 30 skarg (o 3 mniej niż poprzednio). Skarżący zarzucają lekarzom:

- wystawianie opinii lekarskich bez badania,
- wpisy w dokumentacji niezgodne ze stanem faktycznym,
- wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub uszczerbku na zdrowiu niezgodnie z prawdą,
- poświadczenie nieprawdy w opinii sądowno- lekarskiej.

Z tej grupy spraw skierowano do Okręgowego Sądu Lekarskiego 1 wnioski o ukaranie.

8. Inne

Ujęto tu 17 skarg (o 9 mniej niż poprzednio), które nie mieszczą się w w/wym. grupach. Zarzuty dotyczą:

- skarżący otrzymał wyniki innego pacjenta,
- odmowy wydania choremu jego dokumentacji,
- niezgodnego z przepisami wystawianie recept,
- odmowy wystawiania nowych recept na zamienniki leków.

9. Eksperymenty nielegalne

W ciągu okresu sprawozdawczego nie zarejestrowano żadnych skarg.

Odwołania

W ciągu całej kadencji złożono 63 zażalenia (o 9 więcej niż w poprzedniej kadencji). Zgodnie z nową ustawą o izbach lekarskich zażalenia są rozpatrywane przez Okręgowy Sąd Lekarski w Bydgoszczy.

Okręgowy Sąd Lekarski uchylił 7 postanowień wydanych przez Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, w 56 utrzymał w mocy postanowienie Okręgowego Rzecznika.

Wnioski o ukaranie.

Do Okręgowego Sądu Lekarskiego zostały skierowane 22 wnioski o ukaranie (o 20 mniej niż w poprzedniej kadencji). Postawione obwinionym zarzuty to:

- nieprawidłowe leczenie protetyczne, co skutkowało niespełnianiem funkcji przez narząd żucia i złym efektem kosmetycznym;
- pozostawienie w Izbie Przyjęć nieprzytomnej pacjentki w stanie bezpośredniego zagrożenia życia bez opieki lekarskiej, a nawet opuszczenie szpitala, oraz niezorganizowanie pilnego transportu chorej do Oddziału Neurologii, w następstwie czego opóźniona została diagnostyka i właściwe leczenie.
- niewłaściwe przygotowanie filarów pod korony porcelanowe oraz wadliwe wykonanie pracy protetycznej – uzupełnienia stałego w postaci mostu w odcinku przednim szczęki, co skutkowało niemożnością osadzenia mostu na stałe, czyli zakończenia pracy protetycznej, czym lekarz przyczynił się do dodatkowych cierpień fizycznych i psychicznych skarżącej;
- przeprowadzenie badań profilaktycznych bez stosownych kwalifikacji oraz brak dokumentacji medycznej przeprowadzonych badań - indywidualnej i zbiorczej;
- popełnienie błędu organizacyjnego, polegającego na powierzeniu funkcji dyspozytora w Centrum Powiadamiania Ratunkowego w Pile osobom niedostatecznie wyszkolonym, co skutkowało tym, że dyspozytorzy nie przyjęli trzykrotnie prośby o przyjazd lekarza do domu chorego, co opóźniło udzielenie pomocy choremu i mogło przyczynić się do jego zgonu;

- odmowa udzielenia pomocy przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, co opóźniło podjęcie diagnozowania i prawidłowego leczenia i mogło przyczynić się do zgonu;
- zbyt opieszale diagnozowanie, polegające na zleceniu wykonania badań w godzinach rannych, a nie w czasie przyjęcia chorego do Oddziału, a tym samym zbyt późne podjęcie właściwego leczenia, co mogło przyczynić się do zgonu;
- dokonanie w gabinecie prywatnym przerwania ciągłości ściany macicy podczas usuwania ciąży, co w następstwie doprowadziło do pozbawienia pacjentki zdolności rodzenia;
- lekarz pełniąc funkcję publiczną lekarza medycyny ogólnej w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej, przyjął korzyści majątkowe w postaci pieniędzy za poświadczenie nieprawdy w zwolnieniach lekarskich dla 96 osób;
- lekarz ginekolog w gabinecie indywidualnej praktyki lekarskiej, działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, udzieliła pomocy 5 osobom w przerwaniu ciąży z naruszeniem przepisu ustawy w ten sposób, że udzieliła pacjentkom rady i informacji, co do możliwości przerwania ciąży;
- nieetyczne postępowanie, polegające na tym, że w obecności osób trzecich (pracowników Przychodni i innych osób) lekarz wyraził swoją opinię na temat zdrowia psychicznego skarżące;
- postawienie błędnej diagnozy oraz popełnienie błędu zaniechania, polegającego na niewdrożeniu leczenia ortopedycznego u pacjenta, co spowodowało zagrożenie jego zdrowia i życia;
- zaniechanie kontroli radiologicznej u pacjenta po repozycji złamania kości promieniowej w okresie 3-5 dni po repozycji, co skutkowało nieprawidłowym wzrostem kości promieniowej i naraziło dziecko na konieczność otwartej osteotomii korekcyjnej oraz opóźniło powrót kończyny do sprawności;
- wydanie orzeczenia bez badania pacjenta (lekarz medycyny pracy);
- popełnienie błędu lekarskiego, polegającego na błędnym opisanie rtg płuc, co skutkowało opóźnieniem postawienia prawidłowego rozpoznania i wdrożenia prawidłowego leczenia;

- brak należytej staranności w nadzorze nad rodzącą oraz nieprawidłowo prowadzona dokumentacja, co przyczyniło się do niewłaściwej oceny stanu rodzącej pacjentki i opóźniło podjęcie decyzji o rozwiązaniu ciąży cięciem cesarskim;
- nieetyczne zachowanie podczas wizyty w gabinecie lekarskim u innego lekarza w trakcie pełnienia dyżuru, polegające na niegrzecznym domaganiu się udzielenia informacji na temat leżącego na oddziale chorego oraz na użyciu niecenzuralnego słowa wobec skarżącego w obecności personelu średniego;
- popełnienie błędu zaniechania, polegające na odesłaniu chorej przywiezionej karetką Pogotowia Ratunkowego do Izby Przyjęć do innego szpitala bez przeprowadzenia badania, co spowodowało zagrożenie jej zdrowia i życia;
- niezachowanie należytej ostrożności w trakcie badania w pracowni endoskopowej, polegające na tym, że po badaniu, mimo zgłaszanych dolegliwości bólowych, lekarz nie pozostawił badanej na obserwacji, co spowodowało opóźnienie rozpoznania powikłania w postaci perforacji jelita i wdrożenia odpowiedniego leczenia;
- wystawianie druków zwolnień lekarskich o czasowej niezdolności do pracy ZUS ZLA mimo zakazu wykonywania zawodu na okres 1 roku ustanowionego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy dnia 10.11.2009 r.;
- lekarz wystawiła kartę zgonu bez badania;
- brak należytej staranności w diagnozowaniu dziecka, co przyczyniło się do opóźnienia prawidłowego rozpoznania i wdrożenia właściwego leczenia;
- lekarz zachowywał się nieetycznie wobec ratowników medycznych i przywiezionej przez nich pacjentki w trakcie pełnienia dyżuru w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym, co polegało na wszczynaniu kłótni z ratownikami w obecności pacjentów, naruszeniu nietykalności osobistej ratownika przez użycie wobec niego siły fizycznej, odgrażaniu się, wygłaszaniu negatywnych

opinii na temat umiejętności ratowników medycznych. Zachowanie lekarza spowodowało naruszenie autorytetu i godności osobistej ratownika;

- popełnienie błędu polegającego na niezgodnym z zasadami postępowania lekarskiego usunięciu dwóch zębów trzonowych żuchwy;
- pełnienie dyżuru pod wpływem alkoholu.

Od osób pozbawionych wolności w okresie sprawozdawczym wpłynęło 40 skarg. Więźniowie skarżą się najczęściej na lekceważenie ich dolegliwości, niekierowanie ich na badania, brak konsultacji u specjalistów, a co za tym idzie nieprawidłowe leczenie, prowadzące do pogorszenia się stanu zdrowia. Skarżą też lekarzy o poświadczenie nieprawdy w zaświadczeniach lekarskich o ich stanie zdrowia, szczególnie wtedy, gdy starają się o uzyskanie przerwy w odbywaniu kary z powodu złego stanu zdrowia.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 9 spotkań szkoleniowych z udziałem prokuratora Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy Pana Piotra Drozdy, w czasie których omawiano przepisy Kodeksu Etyki Lekarskiej i ustawy o izbach lekarskich, przepisy Kodeksu Postępowania Karnego w związku z prowadzonymi postępowaniami.

Trudności napotymane w pracy rzeczników

Dużo trudności stwarza skompletowanie dokumentacji lekarskiej, która często jest nieczytelna i zbyt lakoniczna.

Rzeczą nagminną jest wielomiesięczne przetrzymywanie przez biegłych akt sprawy, co przedłuża niepotrzebnie termin zakończenia postępowania.

Lekarze nie stawiają się na przesłuchania, z przyczyn, często niezależnych od nich, ale też dlatego, że nie odbierają z poczty korespondencji.

Przepisy nie przewidują, kto ma pełnić funkcję okręgowego rzecznika w razie jego urlopu, choroby lub śmierci. Byłoby wskazane, żeby wybierano na Zjeździe również zastępcę okręgowego rzecznika.